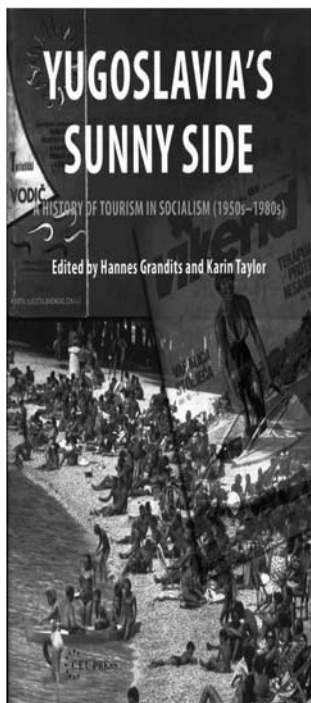

Др Владимир Ивановић, истраживач сарадник
Институт за савремену историју,
Београд

Друштвена историја у фокусу XIII

Grandits, Hannes, Taylor, Karin (ed.), *Yugoslavia's Sunny Side, A History of Tourism in Socialism (1950s–1980s)*, Central European Univ Press 2010, s. 438

Туризам је у Југославији имао централну улогу у свакодневном животу, али је истовремено представљао главно поље на коме се одвијала социјална интеграција становништва. Упркос томе, до данас је то поље остало неистражено. Аутори ове књиге подвргли су критичкој историјској анализи улогу туризма у комунистичкој Југославији, посматрајући га као политички, економски и социјални пројекат југословенске федерације. У оквиру три поглавља хронолошки се прати развој туризма од његове популаризације током педесетих и шездесетих година до ширења потрошачких навика радничке класе током седамдесетих и осамдесетих година XX века. Аутори су покрили теме као што су добровољне радне акције, масовни туризам у радничким одмаралиштима, шопинг с оне стране границе, викенд туризам. Поред ових тема зборник доноси и изврсну анализу Олимпијских игара у Сарајеву.

Calic, Marie Janin, *Geschichte Jugoslawiens im 20. Jahrhundert*, Beck 2010, s. 415

Марије Жанин Чалић, професорка на Лудвиг Максимилијан Универзитету у Минхену, користећи веома обимну литературу, како аутора са простора бивше Југославије, тако и иностраних аутора који су писали о Југославији, је написала синтезу о историји те вишенационалне државе на Балкану. Предмет књиге није само политичка страна историје Југославије већ и привредно-социјалне везе, начин живота и други фундаментални процеси, који су обележили прелазак једне државе из претежно аграрног у индустријско друштво. При том се југословенска историја посматра као део историје Европе, са свим њеним различитостима. Ауторка у делу коригује слику Балкана као простора оптерећеног националним конфликтима.

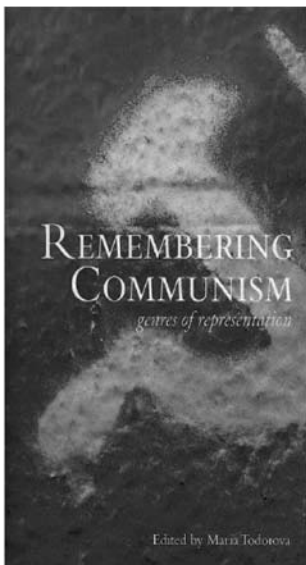
Ристовић, Милан, *Црни Петар и балкански разбојници, Балкан и Србија у немачким сатиричним часописима (1903–1918)*, Београд 2011.

Стереотипи су дубоко укоренење слике о другој. Оне се обликују под утицајем политичке културе, традиције, обичаја, али и дневнополитичких догађања. До проналаска електронских медија, они су се ширили преко штампе. Управо ова књига бави се стереотипима о Србима и Црногорцима од 1903. до 1918 године. Аутор је анализом карикатура које су се појављивале у пет немачких сатиричних часописа показао како се формирала слика о „другом“, односно слика непријатеља. Књигу одликује неколико нивоа читања. С једне стране, читалац се забавља постепено постајући свестан колико карикатуре, али и остали садржаји хумористичке штампе могу бити убојито оружје, док је, с друге стране, књига савршен теоријски и практични приручник свакоме ко се упусти у свет имагологије.

Stefanov, Nenad, *Wissenschaft als nationaler Beruf. Die Serbische Akademie der Wissenschaften 1944–1992, Tradierung und Modifizierung nationaler Ideologie*, Harrassowitz 2011, s. 388.

При покушајима да се објасне узроци распада Југославије након 1990. године, нарочита улога додељује се интелектуалној елити. При том у први план увек долази САНУ. Књига Ненада Стефанова поставља питање како су се у социјалистичкој Југославији мењали представници интелектуалне елите и њихови концепти нације и друштва. Аутор прати и историју одељења друштвених наука САНУ и како су у промени појмова којима су чланови САНУ дефинисали нацију и друштво постајале уочљивије амбивалентне везе између науке и национализма. Да би што боље разумео улогу интелектуалаца током осамдесетих година XX века, аутор истражује форме прилагођавања антикомунистичких интелектуалца социјалистичкој владавини.

Todorova, Maria, *Remembering Communism: Genres of Representation*, Social Science Research Council, 2010 s. 392

Марија Тодорова се у својој новој студији посветила изучавању особености процеса трансформације једне објективне реалности у субјективну, користећи живописне примере из Бугарске, Хрватске, Србије, Литваније, Русије, Словеније и Украјине. Реч је о процесу креирања субјективног сећања на комунизам. Треба имати у виду да се тај процес разликује од процеса, тј. начина на који прошло време памти. Књига је подељена у неколико делова у којима се испитују облици сећања. У првом делу се говори о модалитетима који су пратили пад комунизма, а други део, на основу оралне историје и великог броја интервјуа, показује неколико страна процеса стварања сећања на социјализам. Ауторка је код различитих друштвених група (радника,

сељака, интелектуалаца...) установила и различите структуре сећања. Трећи део пружа увид у поновну процену тог доба, враћајући нас на архиве, уџбенике и мемоаре. Последњи део бави се улогом визуелних материја, модних часописа, биоскопа и споменика у процесу формирања сећања.

Luthar, Breda; Pusić, Marusa (ed.), *Remembering Utopia, The Culture of Everyday Life in Socialist Yugoslavia*, New Academia Publishing, 2010, s. 448.

Историчари социјализма често нису обраћали пажњу на „малог“ човека, односно на оно што би се назвало „правим животом“ у социјализму. Ова књига говори о томе шта се догађало на маргинама социјалистичког друштва. Аутори у први план стављају обичне људе, говорећи о њиховим осећањима, искуствима и свакодневици од стварања социјалистичке Југославије 1945. до Титове смрти 1980. године. Књига представља покушај да се промени класични западни дискурс о централној и источној Европи као периферији континента, односно њеном Оријенту. Аутори су се бавили темама попут музике, прослава државних празника, спорта, туризма, моде, потрошачких навика, доводећи их у везу са снажном социјалистичком идеологијом.